

115

Posudek konzultanta
na rigorózní práci Mgr. Jiřího Wažíka
Média a trestní řízení

I. Rigorózní práce Mgr. Jiřího Wažíka je zasvěcena ambicióznímu tématu, a to konfliktu dvou ústavně zaručených zájmů. Na straně jedné je to svoboda projevu, konkrétně právo na informace, na straně druhé zájem na ochraně řádného a nestranného procesu. Novináři se zpravidla snaží získat o trestním řízení co nejvíce informací a nehledí příliš na to, v jakém stadiu se trestní řízení nachází a v jakém přesném procesním postavení vystupuje osoba, o které referují. Velmi často tedy mohou zveřejnit informaci, která může ovlivnit nestrannost a nezávislost soudního rozhodování i poškodit osobnostní práva osob, o kterých referují. Hned v úvodu je třeba konstatovat, že rigorózní práce o rozsahu 84 stran textu je vypracována na velmi pěkné odborné i literární úrovni.

Ocenit je třeba již volbu tématu, která se poslední době stává aktuálním. Nejde jen o svobodný přístup žurnalistů k informacím o trestním řízení, ale také o respektování presumpce nevinny, ochranu osobních údajů obviněného, poškozeného a dalších osob zúčastněných na trestním řízení a případně i o nezákonné metody žurnalistů při získávání informací. Všemi těmito otázkami se rigorózní práce zabývá.

Práce se skládá z Úvodu označeného jako první kapitola, dalších čtyř kapitol podrobněji strukturovaných a závěru. Autor se v práci postupně zabývá pojmem svobody projevu a jejím zakotvením v mezinárodních dokumentech i českých ústavních předpisech, dále rozebírá vzájemný vztah mezi médii a trestním řízením včetně sumarizovaného přehledu mediální legislativy v České republice, pokračuje rozbořem zásady presumpce nevinny ve vztahu k tématu práce, charakterizuje význam zásady veřejnosti a nakonec se v předposlední kapitole před závěrem zabývá problémem odposlechu a záznamu telekomunikačního zařízení.

Rigorózní práce je vypracována na podkladě dostatečného počtu odborných literárních pramenů, s kterými autor kreativně pracoval. V dostatečné míře a správně také používá judikaturu. Juristický rozbor je dostatečně podrobný i obecně srozumitelný. Je třeba ocenit i barvitý jazyk autora, zejména při referování o jednotlivých kauzách.

II. Mimo obecných východisek v první části práce autor rozebírá jednotlivé kauzy, na jejichž rozboru dokazuje konkrétní porušení jednotlivých zásad trestního řízení (například

zásady presumpce nevinny). Takto pojatá práce samozřejmě činí text velmi čtivým a čtenář si snáze vybaví jednotlivé problémy, o které v dané souvislosti běží.

Na str. 67 a dále pak rozebírá problematiku zveřejňování odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu v médiích. Zcela správně konstatuje, že použití odposlechů by mělo zůstat výhradně určeno pro potřeby trestního řízení. Současná realita však nahrává úsloví, které autor přilehavě označuje termínem „odposlechy – věc veřejná“. Podle mého názoru jedinou cestou je důsledný trestněprávní postih zveřejňování odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu ve sdělovacích prostředcích. S autorovým názorem, že takový postup lze trestněprávně posoudit jako trestný čin porušování tajemství dopravovaných zpráv podle § 240 odst. 1 písm. a) tr. zák. lze jen souhlasit.

Také závěr na str. 84 práce, totiž že reference o trestních kauzách v médiích by měli poskytovat odborně zdatní žurnalisté je jistě správný. Problémem ovšem zůstává, jak tohoto cíle dosáhnout.

III. Závěrem shrnuji. Rigorózní práci Mgr. Jiřího Wažika považuji za zcela způsobilý podklad pro ústní obhajobu. Práce má velmi pěknou úroveň, autor prokázal hlubší teoretické znalosti i mimořádně pěknou schopnost stylistickou.

Ústní obhajobu doporučuji věnovat otázce: Média a odposlech a záznam telekomunikačního provozu – problémy, možnosti řešení.

V Praze 2. června 2008

Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,
konzultant